

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Jednou za čas**

Identifikátor ISSN: **2573-4091**

Stránky: **[7], [8], [9]**

O TOM ROZSÉVAČI.

Třeba není doba k setí vždycky, na Michigan v dešti, mrazu krutém, v mlze, v horku sil vždy flegmaticky Rozsévač náš před Art Institutem.

Nedbal na to, že je zima lidem, nedbal na to, když mráz všecko mořil. Sil a sil, ač stát tam musil s klidem, jak ho Polášek a pánbůh stvořil.

Bez zástěry, bez kalhot a plavek v bronzu se tam nad boulevard týčil. V srdcích bab i dívek, chtivých vdavek, trapný cit z té jeho setby klíčil.

Trapný cit ten nedával jim spáti, lidumilné plány začly kouti: Rozsévači dlužno oblek dáti, nemá-li se mravnost nastydnouti.

Když ne oblek, aspoň potřeba je pod střechu ho dát, kde není chladno. Funkhouser byl při tom, strach snad máje

že by mravy zkazit si moh' snadno.

Policajti jsou, jak známo, křehcí, jejich mravnost je hned v nebezpečí. Funkhouser vzkřik' "Rozsévače nechci." Odmufovat dal ho bez všech řečí.

V síni Institutu—jaká změna!—stojí nyní Rozsévač ten slavný. Morálka tím byla zachráněna, neboť od té chvíle je lid mravný.

Funkhouser měl v srdci blahý pocit. Brzy však ho osud stihl mstící: Rozsévač sic pod střechou se ocit', Funkhouser však vylít' na ulici.

J. M.

ZE ZAŠLÝCH DOB.

Píše Jos. Mach.

(Pokračování).

Příčiny, proč. Jar. Hašek vystoupil z redakce socialistického listu, byly různé, a jedna z nich byla dosti závažná. V době jeho působení vypukl oheň v uzenářském závodě Václava Breburdy v Palackého třídě na Král. Vinohradech a můj přítel, ponoukán nezřízenou a nemístnou zpravodajskou svědomitostí a přesností, napsal ve zprávě o požáru mimo jiné: "Piliny v uzenkách páně Breburdových hořely intenzivním plamenem." Pan Breburda dosti již poškozený ohněm, považoval to za

další poškozování své živnosti, a žádal, aby redakce listu odvolala urážlivé nařčení uzenek, což také Hašek učinil v příštím čísle, kde uveřejnil opravu asi tohoto znění: "Ke zprávě o požáru v uzenářském krámě páně Breburdově dovolujeme si učiniti malou opravu v tom smyslu, že piliny v uzenkách páně Breburdových nehořely intenzivním plamenem."

Ve "Světě zvířat", do jehož redakce Hašek pak přestoupil, vyvíjel obdivuhodnou činnost. Pomlouval zvířata, o kterých musil psáti, s neobyčejnou odhodlaností, dobře věda, že nemá tvář se nemůže hájiti, vymýšlel si na každého živočicha neslýchané vlastnosti, jež k vůli přehlednosti uveřejňoval v abecedním pořadu, a vůbec špinil psy, koně, drůbež, papoušky a králíky všemi možnými výmysly, které mu napadly. On to byl, jenž objevil telefonující jezevčíky a vypěstoval rostliny, tancující čtverylku, on to byl, jenž návštěvníkům ukazoval vycpanou slepici, podotýkáje: "Dalo nám to mnoho práce, než jsme tu třetí nohu přilepili", on to byl, jenž lapil v křivoklátských lesích dva živé vlkodlaky, které však zapomněl jednoho večera nakrmit, tak že z hladu navzájem se sežrali, a zbyly z nich jen dva ohony, jež choval pak v pevné železné kleci. A on to také byl, jenž první ze všech pěstitelů zvířat pojal myšlenku spárit vepře se stonožkou, doufaje, že výsledkem této kombinace budou prasátka se sto šunkami.

Ani vydavatel "Světa zvířat", honosící se případným jménem Fuchs, ani odběratelé listu neměli valného smyslu pro tuto činnost Haškovu, jenž to konečně postřehl, prohlásil, že upírá p. Fuchsovi vzdělání, rozloučil se se "Světlem zvířat" a rozhodl se, založiti si na základě nabytých zkušeností samostatný obchod se psy a jinými zvířaty, po případě též nekalou konkurencí přivést p. Fuchse na mizinu.

Plán svůj si dobře promyslel a vtělil záhy v skutek. Závod "Svět zvířat" nalézal se na Klamovce nad Smíchovem, Hašek svůj konkurenční obchod se psy založil právě pod Klamovkou ve Švédské ulici na Smíchově. Získal dobrého agenta v osobě jakéhosi Leopolda Čížka, který pro Haškův psínek na-

kupoval vzácnější druhy psů po Praze i okolí. Leopold Čížek si svého úkolu hleděl s neobyčejnou horlivostí, kupoval velmi lacino — až jednoho krásného dne byl zatčen a musil se zodpovídati před soudem pro drobné krádeže psů.

Haškův obchod mezitím zkvétal, pokud lze o psinci takového výrazu užíti, a objednávky se začínaly množiti. Jednoho krásného dne dokonce přišla z Uher objednávka od Fr. Kočky, ředitele cirkusu "Fr. Kočka a vdova", jenž požadoval co nejrychlejší zaslání dvou odrostlejších hyen pro svou menažerii. Hašek neměl zrovna odrostlé hyeny v zásobě, ale objednal je proti hotovému zaplacení předem od světoznámé firmy Hagenbeckovy v Hamburku. Hyeny byly zaslány obratem v dvou bednách, Hašek je po dva dny pořádně krmil a pak je v dobrém stavu odeslal do Uher řediteli cirkusu Kočkovi. Uplynul týden, Kočka neodpovídal, zda hyeny dostal, ani neposílal peníze. Devátého dne konečně dráha dodala obě hyeny v původních bednách zpět se stručným úředním podotknutím, že nemohly být na místo určené dodány, poněvadž p. Kočka byl v Debrecíně zatčen pro pokus zabítí a jeho cirkus se rozpadl.

To byla rána a velká finanční ztráta, neboť peníze za hyeny byly v pekle, a nebylo možno poslati šelmy ty zpět Hagenbeckovi do Hamburku. Horší bylo, že nastávala smutná nutnost hyeny živiti, aby nezahynuly dříve, než se náhodou vyskytne jiný koupěchtivý milovník hyen. Po dlouhém a namáhavém potloukání po rakousko-uherských železnicích, kde se o ně nikdo nestaral (v maďarské zemi se pečuje jen o dvounohé hyeny) byla obě zvířata vychrtlá a vyhladovělá jako vlci. Hyeny potřebovaly silné stravy, aby se vzpamatovaly a vypadaly opět k světu. Hašek byl zoufalý, když viděl, jak strašně jim chutná.

Premítal usilovně, jak by si ulevil v této prozluklé situaci, až konečně ho napadla spasná myšlenka, že četl jako školák v kterémsi čítance, že krvelačné hyeny vycházejí za noci na hřbitovy, kde vyhrabávají mrtvolu a "za živa" je požírají. Využítkoval této hnusné vlastnosti příšerných šelem a, jak sám

vypravoval, pouštěl vždycky pozdě večer, když ulice byly pusté, obě své hyeny na blízký malvazinský hřbitov, aby se tam podle svého zvyku napásly. Ráno pak je zase odvedl zpět do jejich klecí, jsa rád, že ušetřil peníze za potravu pro hyeny, které za krátko na to však přece zahynuly.

Tato nešťastná spekulace s hyenami byla jednou z příčin, pro které se za nedlouho rozpadl Haškův obchod se psy, jenž tak mnohoslibně byl uveden v život.

To bylo na podzim r. 1908, v době, kdy nebožtík hrabě Aehrenthal, bývalý rakouský zahraniční ministr, ohlásil aneksi Bosny a Hercegoviny, a kdy se v Praze odehrávaly velké bouře protiněmecké a protivládní.

Právě při těchto bouřích setkal jsem se po delší době opět s Haškem za zvláštních a velice vzrušujících okolností. Na Příkopech odehrávala se srážka s policajty pěšími i koňskými, nestydatí němečtí buršáci dostávali obvyklý výprask a pohnuté scény odehrávaly se v sousedních ulicích i na Václavském náměstí.

Před Museem spatřil jsem větší hlouček lidí a přistoupiv blíže, shledal jsem, že několik Čechů trestá tam obtlouštělého německého studenta, skládajícího se ze sádla, buršácké čepice a anglických náplastí. Urazil prý jistou českou dámu, poněvadž byla ozdobena slovan-skou trikolorou.

V témže okamžiku přihnál se k hloučku mladý muž, jenž rozháněl lidi, zaměstnávající se buršákem, a volal rozhořčeně: "To je hanba! Nebijte ho!"

Byl to Hašek, jenž hněvivě protestoval proti tomu, aby deset Čechů vrhalo se na jednoho Němce. Hlouček se po jeho slovech jaksi zarazil a pustil Němce z rukou. Buršák si oddechl a přiblíživ se k Haškovi, děkoval mu za záchránění. Hašek však mluvil dále k zástupu: "Nač pak deset na jednoho? To je tříštění národních sil! Takovou věc mohu vyřídit já sám, na to dostačí jeden" (při tom dal buršákovi přes hubu), "a vy zatím můžete pracovat jinde!"

Buršák ovšem přestal děkovati za záchránění.

Při této zajímavé epizodě byl Hašek ve společnosti malého mužika v have-
loku, asi 40letého, osmahlé, skoro čer-
né tváře s ještě černějším plnovousem
a dlouhými černými vlasy. Mužik ten
měl na hlavě klobouk se širokou stře-
chou, v ruce držel fotografický aparát
a byl mi představen jakožto p. Vrba.
theoretický anarchist a sídlem na Žiž-
kově.

"Vypadáte jako nebožtík Karel Marx,
pane Vrbo", podotkl jsem, což pana
Vrbu strašně rozčílilo, neboť mi začal
dokazovati, že vypadá jako Bakunin.
"Jsem anarchist", pravil s důrazem,
"a raděj bych nevečeřel, než abych vy-
padal jako Marx. Pamatujte si, hlupá-
ku, že i mé jméno jest anarchistické.
Písmeny V-R-B-A znamenají Volnost,
Rovnost, Bratrství, Anarchie."

Hašek ho v tom okamžiku opravil,
řka: "Myslím, že ty tvé písmeny V-R-
B-A znamenají spíše: Višňovka, Rum,
Borovička, Alaš."

Vrba byl tak pozoruhodný člověk, že
mu musím věnovati zvláštní kapitolu.

(Pokračování).

BYLA TO OPRAVDU KAMUFLÁŽ.

Byl-li některý člen Uměleckého
Klubu, at' již činný nebo přispívající,
nebo někdo z jejich přátel na rozpa-
cích, co vlastně znamená slovo kamu-
fláž, dověděl se to při večírku, pořá-
daném dne 10. dubna v síni Libuše.
Byla to kamufláž v pravém slova
smyslu i nesmyslu.

V rozsáhlé síni Libuše panovalo při-
měřené chladno, když se návštěvníci
scházeli i když se rozcházeli. Ale to
byla jen kamufláž, neboť pod husí ků-
ží účastníků proudila teplá, vřelá ná-
lada, jež v některých stupňovala se
přímo v dopálení, zvláště, když shledali,
že je to večer bez piva, ač středa má
být pouze bez uhlí. Na tak suchý hu-
mor nebyl nikdo připraven.

Poněvadž hlavní vchod byl následkem
války zavřen, musili všichni dostati se
dovnitř podzemní chodbou, plnou ne-
bezpečí. To mělo tu výhodu, že nikdo
pak netrefil ven a nemohl odejít po
prvých číslech.

Program byl velmi bohatý na kamu-
fláž, kterou marně se snažil zakamu-
flážovat konferencier p. Lad. Dvořák,
tak že na konec se utekl pod zástě-
ru kamufláže a vydával se za Billy
Sundaye, doufaje, že tím mu budou
odpuštěny jeho taškařiny. Jeho píseň o
knoflicích jedné francouzské markýzy
ho však odhalila v pravé jeho pod-
statě.

Prvním číslem programu byl melo-
gram "Vodník" (Pivník) v pozměně-
ném znění od Zdeňka Fabrika, který
přednesl předseda klubu p. Dibelka. By-
la to pohnutá historie o symfonickém
orchestru, jenž od té doby skutečně
spadl do vody, jako ta panna v tom
"Vodníku." Pan Štěrba vystoupil v
kamufláži Kubelíka a nikdo by ho byl
nepoznal, kdyby byl hrál opravdu to,
co mu fonograf napovídal. Jinak však
hra jeho byla velice malebná a tím
čest malířského odboru, jenž se k ve-
čírku nedostavil, zachráněna.

Pan Pšenka přednesl časový kuplet
o kamufláži, ve kterém zkamuflážová-
ny byly velké světové události, jako
na př. vjezd Hindenburgův do Paříže,
prohibice, symfonický orchestr a jeho
nesčetní dirigenti, rakušáctví pod ka-
mufláží husitství atd.

Ogden Motor and Supply Co.

AUTOMOBILES - TRUCKS

SOLID & PNEUMATIC TIRES

3854-56-58-60 OGDEN AVENUE
CHICAGO, ILL.

V. E. Červený

Tel. Lawndale 155